

עין עצלה/ מאת ד"ר מרים ארנברג:

"עין עצלה" מכונה באנגלית אמבליופיה (amblyopia) והינה בעיית עיניים שכיחה יחסית. ניתן לטפל בעין עצלה בתנאי שהבעיה מאותרת בשלב מוקדם ועל כן יש משמעות גבוהה לאבחון וטיפול בעין עצלה בגיל צעיר.

מהי עין עצלה?

עין עצלה היא ירידה בראייה של הילד, שעשויה לקרות גם כאשר לא קיימת בעיה במבנה העין. הירידה בראייה מתרחשת כאשר עין אחת, או לעיתים נדירות יותר שתי העיניים, שולחת תמונה מטושטשת למוח.

העיניים מחוברות לאונה האוקסיפיטלית במוח, זהו האזור במוח שאחראי על פענוח הראיה. בגילאי הילדות, המוח "גמיש" ויכול ללמוד דברים רבים בעזרת קשרים של עצבים ממערכות החושים השונות. כאשר הראיה טובה בכל עין, האזור במוח שאחראי על הראיה מתפתח כראוי. לעומת זאת, כאשר יש מצב שבו עין אחת רואה מטושטש (לדוגמה בגלל מספר גבוה או פזילה) – המידע שיגיע לאזור במח שמקושר לעין המטושטשת לא יתפתח כראוי וכתוצאה מכך תתפתח העדפה של המידע המגיע מהעין "הטובה", שבה הראיה ברורה. וזו המשמעות של עין עצלה.

איך מטפלים בעין עצלה?

מנסים "לאמן" את הצד במח שקופח על ידי אימון של העין העצלה. למשל: אם עין ימין הינה העין "הטובה", ששלחה למח את המידע הראייתי הברור, ועין שמאל היא העין העצלה, שממנה הגיע מידע ראייתי מטושטש, הרי שננסה לאמן את עין שמאל ובכך לחזק את האזור במח שהיה פחות מפותח.

איך אפשר "לחזק" עין ולאמן את המוח?

יש כמה שיטות אפשריות, העיקרון של כולן הוא לתת לעין העצלה לראות לבד בזמן שהעין "הטובה" מכוסה או מטושטשת. (לפני הכל, במידת הצורך, יש להרכיב משקפיים).

הדרך המסורתית והנפוצה ביותר לטיפול בעין עצלה היא ע"י שימוש ברטיות - מדבקות מיוחדות המיועדות לכך, שסוגרות לחלוטין את ציר הראיה בעין הטובה ומאלצות את המוח להתחזק ולהשתמש בעין שהיתה עצלה. מספר השעות ביום לכיסוי העין עם הרטייה ומשך התקופה שבה יידרש הילד להשתמש ברטייה ייקבע על ידי רופא העיניים המטפל, בהתאם לשיקולים שקשורים בגיל הילד, בחומרת העין העצלה ועוד...

אפשרויות אחרות לטיפול בעין עצלה הן שימוש בטיפות אטרופין לעין החזקה, מטרטן לטשטש את התמונה שמגיעה מהעין הטובה. עוד אפשרות היא שימוש במשקפיים מיוחדים עם פילטרים שונים, בחלק מהמשקפיים הילדים נדרשים לצפות בסרטים.

אופן הטיפול ייקבע על ידי הרופא המטפל בהתאם לנתונים של כל נבדק.